

**Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
MŠ Čtyřlístek Říčany, příspěvková organizace**

ČTVERO ROČNÍCH OBDOBÍ ANEB HRAJEME SI CELÝ ROK

***Motto: Dívejte se na život dětskýma očima
(Henri Matisse)***

***Vize: Škola hrou
Uspokojovat přirozené potřeby dítěte a rozvíjet jeho
osobnost
Zdravý životní styl***

**Vypracovala: Šárka Skůpová – ředitelka MŠ
Spolupráce, náměty: kolektiv pedagogických pracovníků**

**Schváleno dne: 28. 8. 2019
Platnost: 1. 9. 2019 (maximálně 4 roky)
Č.j. 199/2019/MŠČ**

OBSAH

- 1. Identifikační údaje**
- 2. Obecná charakteristika MŠ**
  - 2.1. historie**
  - 2.2. budova Domažlická**
  - 2.3. budova Kolovratská**
  - 2.4. partneři**
- 3. Podmínky vzdělávání**
  - 3.1. věcné podmínky**
  - 3.2. životospráva**
  - 3.3. psychosociální podmínky**
  - 3.4. organizace**
  - 3.5. řízení mateřské školy**
  - 3.6. personální a pedagogické zajištění**
  - 3.7. spoluúčast rodičů**
  - 3.8. podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami**
  - 3.9. podmínky vzdělávání dětí nadaných**
  - 3.10. podmínky vzdělávání dětí od dvou let**
    - 4.1. uspořádání tříd**
    - 4.2. přijímání dětí**
    - 4.3. souběžné působení dvou učitelů**
    - 4.4. individuální vzdělávání**
- 4. Organizace vzdělávání**
- 5. Charakteristika vzdělávacího programu**
  - 5.1. zaměření, profilace**
  - 5.2. dlouhodobé, specifické cíle**
  - 5.3. metody a formy vzdělávání**
  - 5.4. vzdělávání dětí se speciálními potřebami, nadaných dětí**
  - 5.5. vzdělávání dětí od dvou do tří let**
- 6. Evaluační systém a pedagogická diagnostika**
  - 6.1. předmět evaluace**
  - 6.2. systém evaluace**
- 7. Záměr ŠVP**
- 8. Seznam zkratk**
- 9. Obsah vzdělávání**
  - 9.1. úvod**
  - 9.2. tvorba TP**
  - 9.3. vlastní obsah vzdělávání**
  - 9.4. přílohy (Zdravá abeceda, Naše zahrada)**

1. Identifikační údaje

Název: Mateřská škola Čtyřlístek Říčany, příspěvková organizace
Sídlo: Domažlická 1656/52
Říčany 251 01
Kontakty: reditelka@ctyrlitek-ricany.cz, www.ctyrlitek-ricany.cz
tel./fax: 323 631 551, 731 449 153

Příspěvková organizace
Zřizovatel: Město Říčany
Masarykovo nám. 53
Říčany 251 01
Ředitel: Šárka Skůpová
Detašované pracoviště: Kolovratská 1704, Říčany
Kontakty: kolovratska@ctyrlitek-ricany.cz
730 132 494

2. Obecná charakteristika

2.1. Historie

Položení základního kamene 12. 10. 1978

Slavnostní otevření budovy 31. 3. 1980

Zahájení provozu 1. 4. 1980

K 1. 8. 2012 bylo zřizovatelem přiděleno detašované pracoviště Kolovratská 1704, Říčany.

Svůj název nese MŠ od roku 2001. Název **Čtyřlístek** vznikl jako symbol štěstí a čisté přírody. V MŠ pracuje 8 tříd. Jednotlivé třídy navštěvují děti od 2/3 do 6/7 let. Stejnou třídu mohou navštěvovat sourozenci nebo kamarádi a tím si lépe zvyknout na nové prostředí. Přestože třídy mají různé zaměření, společně tvoří jeden celek .

2.2. Budova v Domažlické

Lokalita

Pětitřídní mateřská škola s velkou zahradou se nachází na sídlišti zvaném Kavčí skála, v klidném prostředí mimo rušné komunikace, v blízkosti nádherných lesů, které jsou často využívány ke vzdělávacím aktivitám v přírodě. Toto místo je známé svým zdravým a léčivým ovzduším. Před budovou je prostorné parkoviště, zároveň je velmi dobrá dostupnost autobusové i vlakové dopravy.

Budova

Budova je dvoupodlažní. V suterénu se nachází kuchyň, zázemí a WC pro kuchařky a provozní zaměstnance, sklady potravin, čisticích prostředků, 4šatny dětí, prádelna, archiv, sauna a odpočívárna s WC, místnosti pro uložení pomůcek, hraček a zahradního vybavení.

V 1. patře jsou 2 světlé a prostorné třídy propojené kuchyňkou na přípravu jídla, umývárny a WC pro děti i dospělé, kanceláře vedoucí školní jídelny a ředitelky MŠ.

V 2. patře jsou opět 2 třídy, kuchyňka, WC a umývárny, kabinet na uložení pomůcek spolu s učitelkou knihovnou, sklad čistého prádla.

Kapacita

Kapacita budovy je 119 dětí v pěti třídách – čtyři třídy 26 dětí, jedna třída 15 dětí. Počet učitelek 10, provozních zaměstnanců 2, počet zaměstnanců školní jídelny 4.

2.3. Budova v Kolovratské

Budova v Kolovratské ulici je součástí Mateřské školy Čtyřlístek Domažlická 1656, plní společně stanovené cíle, řídí se jednotným Školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Lokalita

Objekt se nachází nedaleko centra města v blízkosti dětského hřiště, dopravního hřiště a rybníka. U budovy je parkoviště, zároveň je dostupná autobusem i vlakem.

Budova

Budova je přízemní. Nacházejí se zde heterogenní 3 třídy pro 10, 14 a 16 dětí, přípravná kuchyňka, WC a umývárna pro děti a pro personál, kancelář, úklidová místnost, skladové prostory. Součástí je zahrada, která je vhodná pro volné hry, sport, vzdělávací činnosti a jiné aktivity. Součástí komplexu je soukromá MŠ Kolovrátek. Obě MŠ mají samostatné vchody a plotem rozdělenou část zahrady.

Kapacita

Kapacita budovy je 40 dětí ve třech třídách – 16, 14, a 10. Počet učitelek 5, provozních zaměstnanců a zaměstnanců školní jídelny 2.

Celková kapacita

Kapacita obou budov je 119 dětí ve věku 2/3 – 6/7 let v osmi třídách – 4x 26 dětí, 15 dětí, 16 dětí, 14 dětí, 10 dětí. Počet učitelek je 15, provozních zaměstnanců 4, zaměstnanců školní jídelny 5, dva zaměstnanci na DPČ (správce, kotelna).

2.4. Partneri MŠ

ZŠ Bezručova, ZUŠ Říčany, MŠ Čtyřlístek

Společný projekt postavený na dětské hudební a tanečně-pohybové tvořivosti, společné akce, Adventní a Jarní koncert.

Říčanské ZŠ

Příprava dětí na vstup do ZŠ.

Říčanské MŠ

Vzájemné sdílení zkušeností.

DPKS Na Kavčí skále

Vzájemná mezigenerační spolupráce dětí a seniorů, společné výtvarné dílny.

Muzeum Říčany

Spolupráce v oblasti environmentální výchovy, spolupráce při revitalizaci zahrady.

Profischool

První seznamování a anglickým jazykem.

Dětská knihovna Říčany

Seznamování s dětskou literaturou.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Domažlická

Budova MŠ funguje již více jak 30 let. Vzhledem ke svému stáří musí prodělavat průběžně různé opravy, úpravy. V roce 2011 prošla ve spolupráci se zřizovatelem rozsáhlou rekonstrukcí díky dotaci z ROP KÚ Středočeského kraje. Díky tomu došlo k navýšení kapacity MŠ o 15 dětí, vzniklo zázemí pro pedagogy, velká pracovna, jejíž součástí je keramická pec, úložné prostory, vybavení nových prostor, byla nakoupena elektronika včetně interaktivních tabulí, mohla být částečně vybavena zahrada hracími prvky. Zároveň došlo k zateplení budovy a k novému zastřešení.

Prostory MŠ jsou určeny k vzdělávacím nebo provozním činnostem.

Prostory jednotlivých tříd jsou v souladu s vyhláškou 410/2005 Sb., vhodné pro počet 28 dětí a nová třída pro 15 dětí. 4 třídy jsou totožné, rozdělené na hernu, část jídelny a pro klidové činnosti a pracovnu a podobnou strukturu má i třída nová.

Třídy jsou vybaveny standartním dětským sedacím nábytkem, částečně novými a částečně starými úložnými sestavami, které umožňují dětem samostatnou manipulaci. Výška stolů a židlí je diferencována podle výšky dětí. Při nákupu nového nábytku je dbáno na certifikaci a vhodnost z hlediska bezpečnosti a hygieny. V hernách, které zároveň slouží k odpolednímu odpočinku, jsou vytvářeny herní koutky. Veškeré vybavení hračkami, didaktickými a jinými pomůckami, dětskou i odbornou literaturou, tělocvičným náčiním odpovídá počtu dětí a je postupně obnovováno a aktualizováno. Většina hraček a část výtvarných a pracovních pomůcek je dětem volně dostupná na základě oznámení a má své určené místo, kam je dítě opět vrátí. Menší část didaktických pomůcek a hraček je vydána na základě žádosti, nebo využívána během IP či vzdělávací činnosti. Některé finančně náročné pomůcky, které jsou na škole pouze 1x, jsou centrálně umístěné v určené místnosti (sklad pomůcek a knihovna).

V rámci výzvy Šablony pro MŠ je plánováno vybavit MŠ dalšími didaktickými pomůckami.

Výsledky výtvarných a pracovních činností jsou vystaveny pro příchod na vývěskách a v určených prostorech jednotlivých tříd (třídy, šatny, chodby), 1x za rok je uspořádána veřejná výstava na Říčanské radnici, účastní se výtvarných soutěží.

Děti se vlastním programem zúčastňují různých akcí školy a města (Vánoční posezení, zahradní slavnost, Vyřazování předškoláků, Den matek, Vítání občánků, akcí ve spolupráci se ZUŠ a ZŠ Bezručova (Adventní koncert, Jarní koncert atd.)

Na třídu navazuje **umývárna a WC** s počtem pěti toalet a pěti umývadel, nová třída po třech – odpovídá vyhl. č. 410/2005 Sb. Součástí třídy je uzavřený prostor pro uložení lůžek a lůžkovin.

Kolem MŠ je rozlehlá zahrada, vybavená pro potřeby dětí - 2 pískoviště krytá sítěmi proti znečištění, zahradní sestavy, 3 zahradní domky na uložení vybavení, vybavení pro sport, hry i odpočinek, lavičky. Součástí zahrady je malý lesík, vhodný pro klidové a tvořivé činnosti. Zahrada je využívána k relaxačním, zábavním, sportovním i vzdělávacím aktivitám. Zahradu částečně tvoří zpevněné chodníčky, vhodné i pro jízdu na odstrkovadlech nebo koloběžkách.

I zde probíhají pravidelné opravy a úpravy.

Další část zahrady je určena k užitkovým a vzdělávacím činnostem v oblasti environmentálního vzdělávání (hmyzí hotel, kompostování, květinové a zeleninové záhony. Práce na zahradě se řídí přesně stanovenými hygienickými pravidly v souladu se stanoviskem Ministerstva zdravotnictví ČR ve věci využití vlastních výpěstků ze školních zahrad/pozemků k přípravě pokrmů v provozovnách školního stravování. Garantem je učitelka, školnice a vedoucí ŠJ.

O čistotu, funkčnost a bezpečnost zahrady se stará školnice MŠ.
Ředitelka spolu se zástupkyní zajišťují pravidelné kontroly a revize.

Ředitelka ve spolupráci s MAS a MAP Říčany plánuje a hledá dotační výzvy na dovybavení a částečnou revitalizaci školní zahrady. Je vypracován projekt na zabezpečení a vybavení zahrady.

Kolovratská

Díky této budově došlo k navýšení kapacity MŠ o 40 dětí. Celková kapacita je nyní 167.

Prostory MŠ Kolovratská jsou určeny k vzdělávacím nebo provozním činnostem.

Rozloha tříd a světelnost je v souladu s vyhláškou 410/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Jsou rozděleny na hernu a zároveň ložnici část jídelní a pro klidové činnosti.

Jsou vhodné pro stanovený počet dětí.

Třídy jsou vybaveny standartním dětským sedacím nábytkem, který odpovídá velikosti a věku dětí. V hernách, které zároveň slouží k odpolednímu odpočinku, jsou vytvářeny herní koutky. Veškeré vybavení hračkami, didaktickými a jinými pomůckami, dětskou i odbornou literaturou, tělocvičným náčiním odpovídá počtu dětí a je postupně obnovováno a aktualizováno. Většina hraček a část výtvarných a pracovních pomůcek je dětem volně dostupná na základě oznámení a má své určené místo, kam je dítě opět vrátí. Menší část didaktických pomůcek a hraček je vydána na základě žádosti, nebo využívána během IP či vzdělávací činnosti. Některé finančně náročné pomůcky, které jsou na škole pouze 1x, jsou centrálně umístěné v určené místnosti (sklad pomůcek a knihovna).

Výsledky výtvarných a pracovních činností jsou vystaveny pro příchozí na vývěskách a v určených prostorech jednotlivých tříd (třídy, šatny, chodby), 1x za rok je uspořádána veřejná výstava na Říčanské radnici, výtvarné soutěže.

Děti se vlastním programem zúčastňují různých akcí školy a města (Vánoční posezení, zahradní slavnost, Vyřazování předškoláků, Den matek, Vítání občánků, akcí ve spolupráci se ZUŠ a ZŠ Bezručova (Adventní koncert, Jarní koncert atd.)

V dosahu všech tříd je umývárna a WC. Součástí třídy je úložný prostor na lehátka a lůžkoviny.

Kolem MŠ je zahrada, vybavená pro potřeby dětí - pískoviště kryté sítí proti znečištění, 2 zahradní sestavy, 1 zahradní domek na uložení vybavení, vybavení pro sport, hry i odpočinek, lavičky. Zahrada je využívána k relaxačním, zábavním, sportovním i vzdělávacím aktivitám.

I zde je část zahrady určena k užitkovým a vzdělávacím činnostem v oblasti environmentálního vzdělávání (kompostování, květinové a zeleninové záhony). Práce na zahradě se řídí přesně stanovenými pravidly v souladu se stanoviskem Ministerstva zdravotnictví ČR ... Garantem je učitelka a vedoucí ŠJ.

O čistotu, funkčnost a bezpečnost zahrady se stará správce.
Ředitelka spolu se zástupkyní zajišťují pravidelné kontroly a revize.

3.2. Životospráva

Stravování

V budově Domažlická stravování zajišťuje školní kuchyně, která je součástí MŠ.

V budově Kolovratská přípravu dopoledních svačin a odpoledních přesnídávek zajišťuje MŠ, obědy jsou dováženy firmou J+J. Při přepravě obědů a jejich distribuce jsou zachovány veškeré hygienické požadavky. Skladba jídelníčku se řídí zaměřením školy na zdravý životní styl.

Dětem v MŠ je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů (1 hlavní jídlo a dvě doplňková).

Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. Klademe důraz na kvalitu surovin.

Máme ucelený systém jak naučit děti znát a jíst všechna potraviny, klademe důraz na celozrnné obiloviny a větší množství ovoce a zeleniny. Děti seznamujeme s novými surovinami, plodinami a novými výrobky, které postupně zařazujeme do jídelníčku. Děti mají možnost sami si částečně svačinku připravit (výběr ovoce či zeleniny podle své volby, mazání pomazánek apod.). Několikrát do roka děti v rámci vzdělávací činnosti připravují různá jídla (zeleninové a ovocné saláty, pomazánky apod.). Vše se řídí přesnými pokyny v souladu s hygienickými předpisy, děti jsou seznamovány s jejich dodržováním. Tato aktivita je zařazena na základě spolupráce s nutriční terapeutkou.

Děláme si sami nové recepty, zaměstnanci školní jídelny se školí v nových trendech vaření.

Navazujeme nové kontakty s výrobcí potravin zabývajících se zdravým životním stylem.

Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne v každé třídě.

Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.

Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby vše alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.

Psychohygienu

Je zajištěn pravidelný řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činnosti dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a situacím. Děti mají právo se svobodně rozhodovat při výběru her a činností, s ohledem na bezpečnost. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (dopolední pobyt 10:00-12:00, odpolední pobyt na zahradě - podle počasí od 15:00 do rozchodu). V případě potřeby mohou rodiče na základě dohody s třídní učitelkou vyzvednout nebo přivést děti kdykoli během dne.

Děti mají dostatek volného pohybu v průběhu celého dne – je zařazován do řízených činností, při pohybových hrách a cvičení, při pobytu venku v přírodě nebo na zahradě, kde mají děti příležitost ke spontánním pohybovým hrám. Zařazovány jsou činnosti rušnější i klidové, při příznivých klimatických podmínkách je situována větší část programu na zahradu MŠ či do přírody.

Spací aktivity jsou upraveny dle individuálních potřeb, poté jsou nabízeny náhradní klidové aktivity. Starší děti s menší potřebou spánku mohou v době odpoledního odpočinku (cca 13:45h.) odcházet do třídy nebo pracovny a zabývat se klidovými činnostmi (prohlížení knih, destičky LOGICO, skládání, logické a deskové hry, dokončení výtvarných a pracovních výtvorů, volné výtvarné a pracovní činnosti, pracovní listy, apod.). Děti musí respektovat pravidla a ostatní nerušit v odpočinku.

Snažíme se dětem vštěpovat návyky, které povedou k tomu, aby vnímaly své duševní potřeby. Pedagogové i zaměstnanci školní jídelny se zúčastňují seminářů zaměřených na zdravý životní styl – zaměření školy.

3.3. Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se cítily spokojeně, jistě a bezpečně.

Děti mají možnost se sami rozhodnout při výběru her, spontánní nebo řízené činnosti, pokud tím není ohrožena bezpečnost a zdraví dětí.

Nově příchozím dětem nabízíme individuální adaptační režim. Délka pobytu je po dohodě s rodiči stanovena a prodlužována tak, aby byla pro dítě docházka radostným zážitkem. Zpravidla je docházka v první dny postupně prodlužována od 8:00h. do 9:00h., 10:00h., 12:30h. a odpolední docházka. Děti v posledním roce před nástupem do ZŠ, splňující povinné předškolní vzdělávání, mohou mít hned docházku do 12:30h.

Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Převažují pozitivní hodnocení konkrétního projevu, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si, nebát se vyjádřit svůj názor.

Při hodnocení nejsou děti příliš kritizovány a zesměšňovány, naopak povzbuzovány. Kdykoli mohou během činností požádat o pomoc či radu.

Dětem jsou nabízeny činnosti přiměřené jejich věku, učitelka se snaží vytvářet ve třídě klidnou atmosféru.

Soutěživé hry jsou zařazovány příležitostně pro starší děti a je kladen důraz na radost a sounáležitost.

Učitelky v dětech rozvíjí citovost pro vzájemnou toleranci, respekt, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů. Pravidla jsou stanovena tak, aby korespondovala se společenskými normami a nesnižovala důstojnost dětí (děti si mohou při jídle potichu povídat, o svých hygienických potřebách pouze informují, WC mohou navštívit individuálně, navzájem si neubližovat, pomáhat si atd.)

Děti jsou na názorných příkladech (obrázky, vyprávění, četba, modelové situace) seznamovány s následky a projevy násilí, nepřátelství a diskriminace. Tyto jevy jsou zakázány.

V případě podezření patologických jevů, šikany či jiného násilí ze strany dětí, vnějšího okolí nebo domácího prostředí je nutno informovat ředitelku.

Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují. Pravidla soužití jsou tvořena ve spolupráci dětí a pedagogů.

3.4. Organizace

Organizace provozu je obsažena v **řádech MŠ.**

Rozdělení služeb pedagogických pracovníků je přesně stanoveno v **Rozpisu služeb.**

Uspořádání dne se řídí **Režimem dne**, který není svazující, zahrnuje řízené i neřízené činnosti, pravidelné každodenní zdravotně preventivní pohybové aktivity, pobyt venku. Přesně je stanoven čas na stravu, pobyt venku a odpočinek odpovídající potřebám dítěte. (Režim dne je přílohou Školního řádu).

Domažlická

Provoz MŠ je **celodenní od 6:30h. do 17:00h.**

V MŠ je **pět heterogenních tříd** po 26 (15) dětech ve věku od 2/3 do 6/7 let. Tento počet odpovídá kapacitě MŠ. Na základě rozhodnutí KH a zřizovatele je uložena výjimka zvýšit počet dětí. Vzhledem k demografickému vývoji ve městě je toto opatření nutné.

Kolovratská

Provoz MŠ v Kolovratské je **celodenní od 7:00h. do 17:00h.**

V MŠ jsou **tři heterogenní třídy** po 10, 14 a 16 dětech ve věku od 2/3 do 6/7 let. Tento počet odpovídá kapacitě MŠ. Na základě rozhodnutí KHS a zřizovatele je uložena výjimka snížit počet dětí.

Spojování dětí do menšího počtu tříd dochází v případě malého počtu dětí v době uzavření základních škol (různé prázdniny, ředitelská volna) – jde o tzv. Prázdninový provoz. Dále v případě potřeby v odpoledních hodinách (jednání ředitelky mimo budovu, semináře apod.). Při spojení nesmí být překročena kapacita jednotlivých tříd, kterou stanovuje rozhodnutí KHS.

Plánování činností.

Na základě ŠVP PV učitelky v jednotlivých třídách vypracují Třídní program předškolního vzdělávání, následně si vypracují plán každodenní činnosti (nemusí být písemně) včetně pomůcek.

Učitelka musí při plánování dbát na věkové složení třídy, musí respektovat zájmy dětí, individuální možnosti, tempo. Dbá na vyváženost spontánních a řízených činností. Spontánní hru násilně neukončuje, dá dostatek prostoru pro její plynulé ukončení, popřípadě dá možnost ve hře pokračovat později, pokud to organizace dalšího průběhu vzdělávání během dne umožní.

Učitelka nesmí děti nutit do jednotlivých činností, ale snažit se je získat vhodnou motivací, popřípadě nechat na individuálním rozhodnutí dítěte, zda se činnosti zúčastní.

Činnosti mohou probíhat frontálně či ve větších nebo menších skupinách. Skupiny mohou být rozděleny např. podle věku, s každou skupinou může pracovat jedna učitelka

Činnosti jsou vedeny tak, aby vedly děti ke kooperaci, experimentování, poznávání nového. Učitelka děti vede k vlastním aktivitám a poznání, nepředkládá jim pouhá fakta a návody k řešení.

Učitelka se věnuje individuální práci u dětí a v oblastech vzdělání, které si to vyžadují. Vychází z vedené diagnostiky dětí. Tyto činnosti mohou probíhat v ranních či odpoledních hodinách.

Učitelka má možnost k realizaci vzdělávací činnosti využít řadu kvalitních pomůcek, které jsou v MŠ k dispozici. Pomůcky jsou podle potřeby obměňovány a doplňovány.

3.5. Řízení mateřské školy

Všichni zaměstnanci mají stanovenou **pracovní náplň** a znají své povinnosti. Ty jsou sepsány jako součást a příloha Organizačního řádu.

Zaměstnanci vykonávají svou pracovní činnost v rozsahu pracovní doby, pedagogové v rozsahu stanoveném výší pracovního úvazku.

Přímá vzdělávací činnost učitelek je organizována tak, aby při všech činnostech byla zajištěna optimální pedagogická péče. Pedagogové se řídí rozpisem služeb, který je součástí přílohou Organizačního řádu. Rozpis je stanoven tak, aby byla zajištěna bezpečnost zejména během pobytu venku (překrývání učitelek). Vzhledem k tomu, že třídy jsou heterogenní, probíhá ve třídách dělená řízená činnost (každá z učitelek pracuje s jednou věkovou skupinou – 1. 3-4 roky, 2. 5-6 let). Individuálně jsou zajištěny akce jako výlety, návštěva divadel, apod.

Vedení školy pravidelně měsíčně vypracuje **plán akcí**.

V MŠ je vývěska pro zaměstnance, kde jsou umístěny důležité aktuální informace.

Pro rodiče je vytvořeny informační vývěsky u vchodu do MŠ, zároveň jsou informováni na webových stránkách. Třídní informace jsou zveřejňovány na vývěškách jednotlivých tříd a webových stránkách tříd.

Veškeré aktivity, mimořádné a důležité akce jsou společně projednávány a připravovány na poradách.

Zaměstnanci jsou motivováni zejména pochvalou a finanční formou v rámci možností školy (osobní příplatek, mimořádná odměna).

Vedení školy provádí pravidelné hospitace a kontroly (dle plánu), s jednotlivými zaměstnanci provádí následný rozbor, popřípadě jsou navrženy návrhy na nápravu.

Vedení školy ve spolupráci se zaměstnanci vypracuje Výroční zprávu (vyhodnocení předešlého školního roku) a řídí se jejími závěry.

MŠ spolupracuje se svým zřizovatelem po stránce ekonomické a poradní. Pravidelně se schází na poradách a schůzkách.

MŠ spolupracuje se ZUŠ.

Jde zejména o společná vystoupení dětí MŠ a ZUŠ.

Dále jsou to koncerty a jednou ročně probíhá výběr dětí do ZUŠ.

MŠ spolupracuje se ZŠ.

Spolupráce probíhá formou návštěv našich dětí v ZŠ, vystoupení pro ZŠ a naopak ze strany dětí ZŠ divadelní představení a zábavná dopoledne pro děti z MŠ, návštěvy prvních tříd.

Od roku 2009 vznikl projekt MŠ Čtyřlístek, ZŠ Bezručova a ZUŠ Říčany. Tato spolupráce podporuje rozvoj hudebnosti dětí a lásku k muzice a muzicírování v předškolním věku. Výstupem tohoto projektu jsou společné koncerty, účast na vzájemných výstavách, vzájemné návštěvy a seznámení s prostředím.

MŠ spolupracuje s říčanskými mateřskými školami.

Spolupráce v oblasti poradní, předávání zkušeností, námětů, společný a jednotný postup při zápisu nových dětí – spolupráce se zřizovatelem – elektronický systém, vzájemné sdílení, pravidelné schůzky (4-5x do roka).

MŠ spolupracuje s DPKS Na Kavčí skále. Cílem je výchova dětí k úctě ke stáří, navázání nových kontaktů mezi dětmi a seniory, schopnost spolupráce dvou rozdílných skupin, komunikace, aktivizace dětí i seniorů. Výstupem této spolupráce jsou společné výtvarné dílny a rehabilitační aktivity dětí a seniorů.

MŠ spolupracuje s Muzeem Říčany v oblasti environmentálního vzdělávání, využívá projektů nabízených centrem environmentálního vzdělávání, které se konají v okolních lesích, v MŠ nebo budově muzea.

Dětská knihovna Říčany – pravidelné návštěvy 2x do roka spojené s besedou, četbou a prohlížením dětských knih.

MŠ dále **spolupracuje s ŠPZ a OSPOD.** S odborníky řeší individuální výchovné a vzdělávací problémy dětí.

Vedení školy zvažuje spolupráci s psychologem, který bude pravidelně do MŠ docházet.

3.6. Personální a pedagogické obsazení

Domažlická

Počet učitelek	11 (předepsané vzdělání)
Školní asistent	1 (pro obě budovy)

Počet provozních zaměstnanců	3
Počet zaměstnanců ŠJ	4
Celkem zaměstnanců	17
Kotelník pracuje na DPČ	1

Kolovratská

Počet učitelek	5 (1 doplňuje vzdělání)
Počet provozních zaměstnanců	1
Počet zaměstnanců ŠJ	1
Celkem zaměstnanců	7
Správce pracuje na DPČ.	1

Personální a pedagogické obsazení celkem

Počet učitelek	16
(15 pracovníků má pedagogické vzdělání – obor učitelství pro MŠ, 1 doplňuje vzdělání – ukončení).	
Školní asistent	1 odpovídající vzdělání
Počet provozních zaměstnanců	4
Počet zaměstnanců ŠJ	5
Celkem zaměstnanců	26
Správce a kotelník pracují na DPČ	2

Učitelky i ostatní zaměstnanci se pravidelně zúčastňují různých seminářů a školení. Vzhledem k finanční situaci 1x za rok dle vlastního výběru či doporučení ředitelky MŠ. Učitelky se věnují samostudiu, a to čtením různých odborných periodik či knih.

Všichni zaměstnanci mají stanovenou pracovní náplň a znají své povinnosti. Toto je obsaženo v Organizačním řádu.

Přímá vzdělávací činnost je organizována tak, aby při všech činnostech byla zajištěna optimální pedagogická péče, především bezpečnost dětí při pobytu venku.

Vedení školy dbá, aby se všichni zaměstnanci vzájemně respektovali a spolupracovali. Zásadní problémy řeší společně.

Na ŠVP a jeho autoevaluaci se podílejí všechny učitelky společně. Spolupracují i při dalších činnostech – společné akce a jejich příprava, výměna poznatků ze seminářů DVPP, půjčování knih a pomůcek apod.

Specializované služby (logopedie, rehabilitace apod.) MŠ nezajišťuje, rodičům jsou nabízeny kontakty, kterých mohou využít.

3.7. Spoluúčast rodičů

Usilujeme o partnerské vztahy s rodiči.

Chceme na děti působit v souladu s rodinou, respektujeme rodinné zvyky a přání rodičů pokud korespondují s ŠVP PV a filozofií školy.

Zajišťujeme pravidelnou informovanost rodičů na třídních schůzkách, setkáních, na vývěskách v MŠ, na webových stránkách MŠ.

Vedeme s rodiči pravidelný dialog o jejich dětech, rodiče mají možnost každodenně získat informace o dítěti a kdykoli nahlédnout do záznamových (hodnotících) archů. Během podání jakýchkoli informací je zachována diskretnost. Rodiče mají možnost vidět na vývěskách a určených místech výtvary svých dětí. Zároveň mohou sledovat, jakému tématu se děti ve třídě věnují.

Nápady a náměty pro další spolupráci ze strany rodičů jsou vítány.

Působíme na rodiče v oblasti zdravého životního stylu, informační vývěsky v MŠ, tvorba bulletinů, besedy a přednášky, plánujeme společné hudební a keramické dílny.

Snažíme se rozšiřovat společné aktivity dětí a rodičů (výtvarná soutěž, revitalizace zahrady, setkání ke dni matek, otců apod.).

3.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podmínky pro vzdělávání dětí odpovídají individuálním potřebám. Podmínky pro vzdělávání dětí s priznaným podpurným opatření stanovuje školský zákon a a vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

V souladu RVP PV se snažíme pro úspěšné vzdělávání dětí s priznanými podpurnými opatřeními zabezpečit či umožnit:

- Realizaci všech stanovených podpurných opatření při vzdělávání dětí
- Osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základná hygienické návyky odpovídající věku a stupni postižení
- Zvolit vhodné metody a prostředky, které odpovídají individuálním potřebám a možnostem daného dítěte
- Spolupráci s ŠPZ, zákonnými zástupci dítěte s ostatními odborníky, s ostatními zaměstnanci
- V souladu s právními předpisy snížení počtu dětí ve třídě
- Podle stupně priznaného podpurného opatření asistenta pedagoga
- Spolupráci školního asistenta

3.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V MŠ se snažíme vytvářet všem dětem, včetně dětí nadaných, podmínky k co největšímu využití jejich potenciálu s ohledem na individuální schopnosti a možnosti.

Dítě, které vykazuje známky nadání, se snažíme plně rozvíjet v dané oblasti a vytvořit mu vhodné podmínky, aby se jeho nadání mohlo projevit a uplatnit.

MŠ zajišťuje realizaci podpurných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu 1. až 4. stupně podpory.

Spolupracujeme s ŠPZ, zákonnými zástupci, popřípadě diagnostika – Dětská Menza.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Děti mladší tří let, jsou umístěny v jednotlivých budovách do heterogenních tříd s nejmenším počtem dětí. V těchto třídách je nutné nevhodné hračky a pomůcky uskladnit ve vyšších, popřípadě uzavřených skříňkách a policích.

V budoucnu bude vyčleněna třída, ve které budou umístěny pouze děti ve věku od dvou do tří let. Spolu se zřizovatelem (finance) bude třída vybavena dle potřeb.

4. Organizace vzdělávání

4.1. Uspořádání tříd, zaměření

Domažlická

V MŠ v budově Domažlická je 5 heterogenních tříd po 26 (15) dětech ve věku od 3 do 6/7 let. Vzdělávací činnost zajišťují 2 učitelky, ve třídě Mravenečci 1.

Jednotlivé třídy mají různá zaměření:	třída Veverek	26
	třída Žabiček	26
	třída Skřivánků	26
	třída Zajíčků	26
	třída Mravenečků	15

Vzhledem ke složení dětí, jejich počtu ve třídě a díky uspořádání třídy jsou zařazovány dělené řízené činnosti, vzdělávací řízenou činnost zajišťují dvě učitelky zároveň podle věkových skupin.

Kolovratská

V MŠ Čtyřlístek v budově Kolovratská jsou 3 heterogenní třídy – 16, 14 a 10 dětí ve věku od 2/3 do 6/7 let. Vzdělávání zajišťují dvě učitelky, ve třídě Ježecci 1.

Jednotlivé třídy mají různá zaměření:	Lištičky	16
	Sovičky	14
	Ježecci	10

Třídy - Domažlická

Třída Veverky

Třída Žabičky

Třída Skřiváci

Třída Zajíčci

Třída Mravenečci

Třídy Kolovratská

Třída Lištičky

Třída Sovičky

Třída Ježecci

Děti jsou do tříd rozděleny podle počtu uvolněných míst, s možným přihlédnutím k požadavkům rodičů a možnostem jednotlivých tříd tak, aby byla rovnoměrně zachována struktura heterogenní třídy a přibližný poměr chlapců a děvčat. V případě zaplnění kapacity třídy nebo budovy je v kompetenci ředitelky MŠ děti rozdělit.

4.2. Přijímání dětí do MŠ

Zápis do mateřské školy se koná v období od 2. května do 16. května.

Do mateřské školy jsou přijímány děti na **základě podmínek a kritérií školy**, které vydává ředitelka MŠ. Kritéria pro přijetí dítěte jsou přílohou školního řádu. (Příl. č. 1)

Ředitelka po dohodě se zřizovatelem stanovuje místo, termín a dobu pro podání elektronické žádosti o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání pro následující školní rok.

Veřejnost je informována prostřednictvím plakátů, webových stránek MŠ a města Říčany, ve věstníku Města a Městského úřadu Říčany.

Před zápisem nových dětí probíhá ve škole „Den otevřených dveří“ pro zájemce o přijetí dítěte.

K předškolnímu vzdělávání se přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, jimž je povinné předškolní vzdělávání uloženo zákonem.

Přednostně jsou přijímány děti s trvalým bydlištěm ve spádovém obvodu mateřské školy, a to sestupně dle věku.

O zařazení dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami do mateřské školy rozhoduje ředitelka na základě žádosti zákonného zástupce dítěte, vyjádření pediatra a pedagogicko-psychologické poradny či speciálně pedagogického centra příslušného zaměření.

Třída mateřské školy, kde je zařazeno více dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními se naplňuje do počtu 19 dětí.

Při přijetí dítěte do mateřské školy stanoví ředitelka po dohodě se zákonným zástupcem dítěte délku pobytu v mateřské škole.

Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Toto ustanovení neplatí pro děti plnící povinné předškolní vzdělávání.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, pokud to umožňují podmínky školy.

V případě volné kapacity mohou být na letní prázdninový provoz přijímány děti z ostatních říčanských městských mateřských škol.

4.3. Působení dvou učitelů ve třídě

V současné době má mateřská škola 2 budovy, 8 tříd a 15 učitelek mateřské školy, přičemž 3 mají úvazek 0,5.

Provoz mateřské školy v budově Domažlická je od 6:30 do 17:00h a v budově Kolovratská od 7:00 do 17:00h.

V obou budovách byly doplněny úvazky učitelů. Částečně dochází k překrývání ve třídách.

4.4. Individuální vzdělávání

Povinné předškolní vzdělávání lze realizovat i formou individuálního vzdělávání dle § 34b školského zákona. Zákonný zástupce doručí ředitelce školy oznámení o individuálním vzdělávání 3 měsíce před začátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno ředitelce.

Mateřská škola ověřuje úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech v posledním týdnu v měsíci listopadu. Zákonný zástupce je povinen ve stanoveném, případně náhradním termínu, zajistit účast dítěte u ověření. V opačném případě ukončí ředitelka

individuální vzdělávání dítěte. Zákonný zástupce bude o přesném termínu informován minimálně 1 měsíc předem.

Způsob ověřování

Na schůzce, která proběhne v září zákonný zástupce obdrží informace o průběhu ověřování, dotazník, Pracovní sešit pro předškoláčka, bude seznámen se ŠVP PV, bude mu doporučeno vytvoření portfolia dítěte, které přinese v den ověřování do MŠ. Součástí portfolia mohou být výsledky práce z MŠ či zařízení, které případně dítě navštěvuje. Bude seznámen s oblastmi, kterých se ověřování bude týkat.

V případě většího počtu dětí bude ověřování probíhat skupinově.

Možné oblasti ověřování: konstruktivní hry, skládání puzzlu, kubusu, zpěv písně, recitace básně, pohybové aktivity a hudebně pohybové aktivity, rozhovor na dané téma, vyprávění pohádky (zážitku), popis obrázku, znalost svého jména a jména rodičů, adresy apod.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1. Zaměření školy, profilace

Školní vzdělávací program nese název **Čtvero ročních období, aneb hrajeme si celý rok**.

Tak jako čtyřlístek má 4 lístky, rok má 4 období. Každé je svým způsobem krásné, podnětné a důležité pro život. Dohromady tvoří celek - rok. V MŠ pracuje 8 tříd, které jsou svým zaměřením odlišné, avšak vycházejí ze společného základu a tvoří tak celek – mateřskou školu.

Naším cílem po celý rok je si s dětmi hrát, bavit se, poznávat, objevovat, učit se, kamarádit a žít zdravě v pěkném prostředí.

Škola je zaměřena zvláště na zdravý životní styl, environmentální vzdělávání, na estetickou oblast. Tyto oblasti spolu úzce souvisí.

Návaznost

Program vychází z cílů a pěti oblastí **Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání**.

Součástí školního vzdělávacího programu je projekt **Zdravá abeceda a Zahrady školám a** ve spolupráci s nutriční terapeutkou **Zdravé svačinky hrou** (praktické dílny „vaření“ – příprava různých jídel za dodržení hygienických pravidel). ŠVP je určen maximálně na dobu 4 let. Během tohoto období může být doplňován a aktualizován.

5.2. Dlouhodobé cíle

Školní vzdělávací program respektuje **hlavní cíle** předškolního vzdělávání:

- rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti, schopnost projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Specifické cíle

Při zpracování jednotlivých bloků v TP jsou respektovány požadavky na **rozvoj osobnosti v klidném prostředí**, jehož základem je **citlivost, hravost, tvořivost, smysluplná aktivita, zvědavost, zdravý životní styl**.

- rozvíjet dítě v souladu s jeho schopnostmi a možnostmi
- vytvářet dostatek podnětů k učení a radosti z něho
- posilovat sebevědomí dítěte a jeho důvěru ve vlastní schopnosti
- vytvářet prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi
- stimulovat rozvoj řeči
- seznamovat děti se vším, co je důležité pro život
- být připraven pomoci dětem, pokud to potřebují
- vytvářet prostředí pohody a radosti
- osvojit si dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí a vytvářet zdravé životní návyky a postoje
- osvojit si dovednosti a návyky v oblasti zdravého životního stylu, působit na rodiče
- působit na děti v souladu s rodinou

5.3. Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno v **průběhu celého dne**, vyváženým **poměrem spontánních a řízených činností**. Specifickou formu představuje **didakticky cílená činnost**, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezuje se učení, předávání hotových poznatků a slovních poučení. Podporujeme rozvoj komunikativních dovedností, využíváme spontánních nápadů dětí, podporujeme dětskou zvědavost a tvořivost. Všechny činnosti obsahují prvky **hry a tvořivosti**.

Respektujeme specifiku předškolního vzdělávání, uplatňujeme individuální přístup k dítěti. Vývoj dítěte, změny a pokroky zaznamenáváme – diagnostika. Spolupracujeme s rodiči.

Vzdělávací činnosti vedoucí k specifickým vzdělávacím cílům:

- volit metody přímých zážitků, využívat dětskou zvědavost a potřebu objevovat přiměřené činnosti, které umožňují dítěti dosáhnout úspěchu
- činnosti, které vedou děti k individuální práci
- činnosti, které probouzejí zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat, objevovat, odvahu ukázat, co všechno umí, zvládne a dokáže
- nepředkládat dětem jen hotové návody, ale umožnit jim hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem
- předkládat dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování, tolerance)
- příležitostně poznávat hodnotu věcí i lidské práce
- příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají správně, poučit je, jak se v takových situacích chovat
- zařazovat činnosti a aktivity na podporu zdravého životního stylu, spolupráce s rodiči

Navazujeme na dlouholetý program **Zdravá výživa** a obohacujeme ŠVP o vzdělávací projekt **Zdravá abeceda**, výchova ke zdravému životnímu stylu.

Cílem projektu je podpořit u dětí a potažmo jejich rodin správné návyky pro zdravý životní styl. Program je postaven na situacích, které děti prožívají, na prožitcích, které jim umožňují rozhodnout se, jak svůj život vést k vyšší kvalitě a zdraví.

Tematické celky kladou důraz na jednotlivé domény zdravého životního stylu:

- zdravý pohyb
- zdravá strava
- psychohygiena
- péče o prostředí, ve kterém žijeme

Tyto 4 domény korespondují s pěti oblastmi RVP PV.

Děti by se měly naučit rozumět tomu, že nestačí jen správně jíst, správně se hýbat nebo cítit teplo uvnitř duše. K dlouhodobému zdraví si potřebují udržovat dobrou kondici ve všech oblastech. Do projektu jsou začleňováni rodiče a všichni zaměstnanci. Měli by pochopit, že příroda nám poskytuje nejbohatší zdroj pro všechny činnosti, které k životu potřebujeme: strava, výtvarné a pracovní činnosti, pohybové, hudební činnosti atd.

Vzájemná spolupráce všech je základním předpokladem naplňování tohoto projektu.

Dalším cílem je umožnit zařadit do stravování částečně i biopotraviny, zvýšit povědomí o ekologii, navázat kontakt s ekofarmáři a naučit děti přirozeným způsobem vnímat koloběh přírody, jejíž součástí jsme.

Naše zahrada

Využití a údržba již zbudovaných prvků zahrady za účelem výuky přirozeného začlenění člověka do přírodního cyklu a pochopení přírodních zákonitostí

Rozšíření o další potřebné prvky pro dosažení návaznosti na náš výukový program

Estetické zaměření školy

Cílem je:

- podchytit hudebnost dětí a lásku ke zpěvu, muzicírování a tanci již v předškolním věku
- seznamovat se s různými netradičními výtvarnými technikami, moderními způsoby práce, zařazovat práci s keramickou hlinou
- vztah k městu, regionu a kraji, ve kterém žijí, poznat jeho folklor
- práce v kolektivu a vzájemná podpora, pocit zodpovědnosti
- hrát si a pomáhat druhým

Mateřská škola se zúčastní různých kulturních akcí města, výtvarných výstav a soutěží.

Mezi oblíbené formy vzdělávání patří **množství dalších nadstandardních aktivit** v průběhu roku (plavecký výcvik PŠ Benešov pro děti v posledním roce před nástupem do ZŠ, výlety, koncerty ve spolupráci se ZUŠ, ZŠ Bezručova, vystoupení pro veřejnost, divadelní představení v MŠ, Říčanech i Praze, akce pro město, vystoupení pro rodiče, výstavy a výtvarné soutěže atd.).

5.4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je to, které potřebuje k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tato podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje Mateřská škola i bez doporučení ŠPZ (školského poradenského zařízení) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně lze uplatnit pouze na základě doporučení ŠPZ. Na základě doporučení je sestaven individuální vzdělávací program (IVP).

Děti vyžadující podpůrná opatření:

- děti s tělesným postižením
- děti se zrakovým, sluchovým postižením
- děti s poruchami řeči
- děti s poruchami pozornosti a soustředěnosti, vnímání
- děti s mentální retardací
- děti s autismem, děti s více vadami

Děti nadané

V případě, že se u dítěte projeví nadání v některé z oblastí vzdělávání, bude tato věc konzultována s rodiči. Učitelka doporučí vyšetření v školském poradenském zařízení. Na základě rozhodnutí ŠPZ bude vypracován individuální vzdělávací plán a třídní učitelka bude úzce spolupracovat s rodiči a ŠPZ.

5.5. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Během vzdělávacího procesu převládají spontánní činnosti nad řízenými. Akceptujeme vývojová specifika (individualizace a diferenciací). Převažují individuální nebo skupinové činnosti.

Snažíme se zjistit dětem stálý a pravidelný denní režim s dostatkem času na realizaci činností, více klidu a individuální péče. Děti si mohou zvolit, zda se zapojí do řízených činností se staršími dětmi.

Vzdělávací činnost je přizpůsobena možnostem a schopnostem dětí. Učitelky volí vhodné metody a formy práce. Zařazují časté opakování činností, prožitkové činnosti, nápodobu, rituály. Zohledňují krátkou dobu soustředění a pozornosti těchto dětí. Činnosti často střídají, největší prostor ponechávají hře a pohybovým aktivitám. Pobyt venku přizpůsobují věku dětí, častěji využívají pobyt na zahradě.

Snažíme se o to, aby byly děti v MŠ spokojené, cítily se bezpečně a jistě. Adaptace je přizpůsobena potřebám jednotlivých dětí. Důležitá je vzájemná spolupráce se zákonnými zástupci.

Při plánování vzdělávací nabídky vycházíme z principů:

- jednoduchost
- známé prostředí a blízké okolí
- časová nenáročnost
- dostatek prostoru a času pro spontánní hru a pohyb
- smysluplnost
- podnětnost

Během vzdělávacího procesu využíváme metody vhodné pro tuto věkovou skupinu.

- Prožitkové učení
- Spontánní sociální učení (nápodoba)
- Situační učení
- Učení hrou

6. Autoevaluační systém

Proces evaluace probíhá průběžně a týká se výsledků metod a prostředků práce nebo výsledků vzdělávání.

Hodnocení výsledků pedagogické práce nebo práce provozních zaměstnanců se zaznamenává písemně do archu hospitační činnosti a vnitřních kontrol. Dále se provádí průběžně ústně nebo na pedagogických a provozních poradách.

Písemné hodnocení dětí se provádí do záznamových archů.

Na evaluaci se podílí vedoucí pracovníci, učitelé, děti.

6.1. Předmět autoevaluace

Pedagog hodnotí

- jak se děti cítily
- co je nejvíc zaujalo
- co se povedlo, co ne a proč
- vede individuální záznamy o dítěti a jeho kompetencích

Hodnocení ředitelky

- kontroluje a hodnotí práci pedagogů (hospitace)
- kontroluje práci provozních zaměstnanců
- vede si záznamy
- provádí závěrečné hodnocení (výroční zpráva)
- ze závěrů vyvozuje důsledky

6.2. Systém evaluace

Vedení MŠ

Schéma evaluace

Ředitelka hodnotí – zástupce ředitelky, učitelky, provozní zaměstnanec, sebe, děti, podmínky vzdělávání

Zástupce ředitelky hodnotí – učitelky, provozní zaměstnanec, sebe, děti, podmínky vzdělávání

Oblast evaluace

Ředitelka hodnotí – pracovní výkony, plnění svěřených úkolů, dodržování pracovní kázně, plánování, soulad ŠVP a TP, dokumentaci, organizaci práce, motivaci zaměstnanců, kvalitu podmínek vzdělávání, pokroky dětí, jejich reakce, zájem.

Zástupkyně hodnotí – pracovní výkony, plnění úkolů, plánování, dokumentaci, podmínky vzdělávání

Harmonogram evaluace

Ředitelka hodnotí – průběžně, následně po splnění úkolu, pravidelnou kontrolní a hospitační činností, na konci školního roku, děti průběžně, v průběhu vzdělávací práce.

Zástupce ředitelky hodnotí – průběžně, kontrolní a hospitační činností, děti průběžně
Způsob evaluace

Ředitelka hodnotí – slovně, pochvalou, uznáním, dialogem, rozbořem hospitační činnosti, zápisem, analýzou vlastní činnosti, vyvozením závěrů, finančně, formou osobních příplatků, mimořádnou odměnou. Děti slovně, pochvalou, konzultací s učitelkami, vypracuje výroční zprávu

Zástupce ředitelky – slovně, rozbořem hospitační činnosti, zápisem, Děti slovně, pochvalou, konzultací s učitelkami, spolupracuje na vytvoření výroční zprávy

Důvody evaluace

Ředitelka – ověřování schopností, výkonů, odstraňování chyb, nedostatků, zlepšování kvality vzdělávání, motivace, vytváření zpětné vazby, plánování, vzdělání, personálního zajištění, zlepšení podmínek pro vzdělávání. U dětí dovednosti dětí, analýza schopností, zhodnocení dosahování cílů, přizpůsobení metod práce individuálním potřebám dětí, vypracování individuálních plánů, plánování činností s ohledem na potřeby dětí.

Zástupkyně ředitelky – ověřování schopností, výkonů, odstraňování chyb, a nedostatků, zlepšování kvality vzdělávání, motivace, zlepšení podmínek vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci

Schéma evaluace

Učitelka hodnotí – kolektiv, sebe, děti

Oblast evaluace

Způsob, metody práce, výsledky činnosti, formy motivace, schopnost zaujmout, ŠVP, plánování, své výkony, dosažení cíle, u dětí jejich pokroky, reakce, zájem, dosažení cílů.

Harmonogram evaluace

Průběžně při spolupráci ve třídě, při celoškolských akcích, u dětí průběžně, zápis do záznamových archů 2-3x do roka.

Způsob evaluace

Slovně, komentářem, diskuzí, u dětí slovně, pochvalou, uznáním, rozbořem chování, písemně do záznamových archů - diagnostika.

Důvod evaluace

Získání inspirace, motivace, odhalování a pojmenování vlastních chyb, vytváření dobrých vztahů, získání podnětů pro další sebevzdělávání. U dětí analýza schopností a dovedností dětí, jejich pokroků, zhodnocení dosahování vytyčených cílů, přizpůsobení metod práce individuálním potřebám dětí, vypracování individuálních plánů, plánování činností a ohledem na potřeby dětí.

Děti

Schéma evaluace

Děti hodnotí děti, sebe.

Oblast evaluace

Chování své, kamarádů, získané poznatky, dovednosti, různé aktivity

Harmonogram evaluace

Průběžně a soustavně, kdykoli to situace vyžaduje

Způsob evaluace

Slovně, pochvalou, komentářem.

Důvod evaluace

Schopnost posoudit své chování, vyjadřování, uvědomění si vlastní osobnosti, respektování osobnosti druhého. Zpětná vazba pro pedagogy.

7. Záměr

Záměrem ŠVP PV je zaměřit se na získání základů klíčových kompetencí dosažitelných během předškolního vzdělávání, rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést tak, aby na konci svého předškolního období bylo schopno zvládat činnosti pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, aby bylo připraveno na další vzdělávání a odneslo si do života řadu užitečných poznatků. Naučilo se rozhodovat, co je správné pro život a upevňování zdraví – každý individuálně.

8. Seznam zkratk

MŠ	mateřská škola
KHS	krajská hygienická stanice
RVP PV	rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
ŠVP PV	školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
TP	třídní program
ZA	Zdravá abeceda
ZŽS	zdravý životní styl
ZUŠ	základní umělecká škola
ZŠ	základní škola
CEV	centrum environmentální výchovy při muzeu v Říčanech
OŠD	odklad školní docházky
PO	požární ochrana
BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ŠJ	školní jídelna
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
ŠPZ	školní poradenské zařízení
PLPP	plán pedagogické podpory
IVP	individuální vzdělávací plán
OSPOD	odbor sociálně právní ochrany dětí
MAP, MAS	místní akční plán

9. Vzdělávací obsah

9.1. Úvod

Téma ŠVP je rozděleno na **4 integrované bloky - roční období**.

- **Barevný podzim**
- **Zima je tu děti**
- **Probouzíme jaro**
- **Letní putování**

Jednotlivé bloky ŠVP PV jsou rozpracovány do podtémat dle volby učitelek v **Třídních vzdělávacích programech**. Téma je velmi volné, aby pedagogy nijak nesvazovalo.

Do integrovaných bloků je zahrnuto všech 5 vzdělávacích oblastí RVP PV. Oblasti jsou v části dílčí cíle znázorněny číslem:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

9.2. Tvorba třídních programů

Učitelky vytváří třídní vzdělávací program v souladu se ŠVP PV. Na základě integrovaných bloků vytváří podtémata (projekty) na libovolně dlouhé období.

Učitelky stanoví ve svých plánech cílenou vzdělávací nabídku. Při tvorbě podtémat učitelky zohledňují individuální potřeby třídy.

Plány jsou flexibilní, mohou se doplňovat podle zájmu a potřeb dětí.

Po ukončení jednotlivých podtémat provedou učitelky autoevaluaci – vyhodnotí, do jaké míry se podařilo naplnit hlavní cíle, které si stanovily, jaké kompetence děti získaly. Na základě hodnocení plánují další vzdělávací činnost. Učitelky ve třídě spolupracují na tvorbě TP, tvoří tým.

Při plánování učitel vychází z rizik uvedených v RVP PV, která mohou neúspěšně ovlivnit vzdělávací záměr učitele.

9.3. Vlastní obsah vzdělávání

Integrované bloky

BAREVNÝ PODZIM (září, říjen, listopad)

Vycházíme z potřeby vytvořit příznivou atmosféru pro děti, které přichází do MŠ poprvé. Podporujeme nová dětská přátelství. Seznamujeme děti se zaměstnanci školy. Vycházíme z potřeby zajistit bezpečí dětí.

Přiblížíme dětem podzimní období, ve kterém pozorujeme probíhající práce na polích, probíhající sklizeň ovoce a zeleniny v sadech a na zahradách, pozorujeme měnící se tvář přírody a proměn počasí (mlhy, vítr, déšť). Sledujeme typické znaky podzimu, padající listí, přípravu zvířete na zimu, podzimní plody (kaštiny, žaludy, šišky, houby).

DÍLČÍ CÍLE:

- Orientace v prostředí MŠ, seznámení s třídami a ostatními prostory MŠ (4)
- Získání hygienických návyků a sebeobsluhy (1)
- Vést děti k osvojování základních dovedností vedoucí k podpoře osobní pohody a bezpečí (1)
- Učit se postarat se o sebe a své věci, zvládat osobní sebeobsluhy (1)
- Učit se navazovat a udržovat dětská přátelství (3)
- Nebát se vyjádřit své myšlenky, zapojovat se do společných diskusí (2)
- Přizpůsobit se společenství, ve kterém se dítě nachází, spolupracovat (4)
- Překonávat stud, hovořit s dospělým vhodným způsobem, nabízet dětem řešení konfliktů dohodou (3)
- Povzbuzovat děti k rozvoji komunikace v rámci skupiny (3)
- Přijímat zdravé životní návyky a postoje (1)
- Učit se vytvářet si kladný vztah k místu, kde žijeme (4)
- Chápat, že všechno se kolem mění, vyvíjí, proměňuje a že samo musí se změnami počítat (5)
- Pociťovat sounáležitost s živou i neživou přírodou a chránit ji (5)
- Rozvíjet pohybový aparát a tělesnou zdatnost (1)
- Koordinovat a kontrolovat své pohyby (1)
- Osvojovat si poznatky o těle, přijímat zdravé životní návyky (1)
- Poznávat různost společenských rolí i mezilidských vztahů (4)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Umět najít svoji třídu, orientovat se v ní
- Nebát se vyjádřit nahlas
- Uvědomit si sounáležitost s MŠ
- Uvědomit si základní pravidla bezpečného chování, být opatrný v MŠ, doma i na cestách
- Znat nejbližší okolí MŠ
- Poznat některé znaky ročního období
- Vědět, které práce probíhají na podzim na poli, v zahradě, v sadu i v lese, znát některé plodiny, které se z nich sklízí
- Pojmenovat změny v přírodě v souvislosti se změnou ročního období
- Uvědomit si, že člověk může přírodě škodit, ale může ji i chránit
- Porozumění slyšenému, samostatné vyjádření přání a myšlenky
- Umět pojmenovat smyslové orgány, jak je chránit před poškozením
- Umět pojmenovat části lidského těla a osvojit si zásady správné péče o své tělo
- Dokázat vysvětlit, co ovlivňuje naše zdraví a spokojenost pozitivně i negativně

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Seznámení dětí s prostředím MŠ, exkurze po mateřské škole, seznámení se zaměstnanci
- Osvojení si správných společenských návyků (pozdravit, požádat, atd.)
- Hry a činnosti na seznámení dětí mezi sebou, prosociální hry
- Hry a činnosti zaměřené na podporu dětských přátelství

- Hry a aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v MŠ a v blízkém okolí
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové, výtvarné hry
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí atd.
- Seznamování s třídními pravidly
- Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- Vycházky po okolí, návštěvy významných míst a památek
- Spolupodílení se přípravě kulturních akcí (vítání občánků, malování na rynku...)
- Pozorování zahrádek, sadů a záhonů
- Lokomoční pohybové činnosti /chůze, běh, skoky, lezení/
- Nelokomoční pohybové činnosti /změny poloh a pohybů těla/, správné držení těla
- Seznamování s písněmi k danému tématu, cvičení s hudbou
- Rozvíjení smyslového vnímání pomocí her
- Seznámení s kreslicím materiálem
- Seznámení s výtvarnými činnostmi k probíraným tématům
- Smyslové a psychomotorické hry
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- Využití pyramidy zdraví
- Práce s literárními texty, využívání encyklopedií a obrazového materiálu

ZIMA JE TU, DĚTI (prosinec, leden, únor)

Naším záměrem je aktivně dítě vtáhnout do předvánoční atmosféry prostřednictvím poznávání tradic a zvyků, vztahujících se k Adventu. Vycházíme z období, kdy končí starý rok a nový začíná. Zároveň pozorujeme zimní přírodu a počasí, jevy, které patří k zimnímu období. Zvyšujeme psychickou i fyzickou kondici při zimních sportech. Dbáme na ochranu zdraví, podporujeme zdravé životní návyky. Učíme děti rozpoznávat druhy zaměstnání, lidské práce činnosti.

DÍLČÍ CÍLE:

- Přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic a zvyků (4)
- Rozvíjet psychickou a fyzickou zdatnost, zaujímat pozitivní postoj k pohybu, sportování (1)
- Rozvíjet fantazii a tvořivost v myšlení a činnostech (2)
- Uvědomit si konec a začátek kalendářního roku, rituály (4)
- Rozvíjet zkušenosti s jevy, které patří k zimnímu období, objevovat jejich rozmanitost, podporovat jejich pochopení (4)
- Seznamovat děti s kulturou a zvyky různých národů v návaznosti na Advent a Vánoce (4)
- Rozvoj slovní zásoby – samostatně a smysluplně se vyjadřovat, zpřesňovat smyslové vnímání (2)
- Objevovat elementární matematické dovednosti (2)
- Chovat se s empatií a respektem k citovému životu svému i druhých (3)
- Podílet se na spoluvytváření pohody ve třídě a skupině (4)
- Komunikovat v rámci společenství (4)
- Rozvíjet smysl pro spravedlnost, pravdu a odpovědnost (4)

- Poznávat a oceňovat díla hmotné kultury a seznamovat se s nimi (4)
- Rozumět v rozsahu dětského chápání, že svět je rozmanitý a proměnlivý, poznávat různé sociokulturní prostředí (4)
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (1)
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vyjadřování) (2)
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, MŠ, mezi generacemi) (3)
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (4)
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, plně je prožívat a rozvíjet je (2)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Vědět o významu lidových tradic
- Radostně prožít návštěvu Mikuláše
- Vědět proč slavíme vánoční svátky a společně prožít předvánoční atmosféru
- Podílet se na přípravě vánočních besídek
- Všimnout si změn v přírodě souvisejících se střídáním ročních období, poznávat rozmanitost přírody
- Zdokonalovat fyzické dovednosti a posílení tělesné zdatnosti
- Respektovat pravidla soužití
- Umět pojmenovat a charakterizovat některá řemesla a profese
- Umět vyjádřit vlastní názor
- Vnímát co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- Vnímát umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické a hudební představení, hodnotit své zážitky

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Charakteristické znaky zimního počasí
- Péče člověka o volně žijící živočichy
- Cvičení na náradí, s náčiním, hry se sněhem a na sněhu
- Prožívání mikulášské nadílky, adventního období a Vánoc
- Činnosti spojené s adventní tradicí a různými předvánočními zvyky
- Příprava a realizace vánočního posezení s rodiči
- Vyprávět zážitky a příběhy, naslouchat vyprávění druhých
- Využít pohádek, básniček a pranostik k přiblížení konce a začátku roku
- Práce s literárními texty, využívání encyklopedií a obrazového materiálu
- Přiblížení jednotlivých profesí a návštěvy konkrétních pracovišť (pošta, školní kuchyň, škola, ordinace lékařů, hasiči, policie...)
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, vyvolávající veselí a pohodu
- Podporovat činnosti s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- Estetické a tvůrčí aktivity
- Dramatické činnosti
- Příprava na veřejná vystoupení
- Konkrétní operace s materiálem, námětové hry
- Výtvarné činnosti, estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, literární, dramatické, hudební, pohybové a další)

PROBOUZÍME JARO (březen, duben)

Nastupující období, které s sebou přináší probouzení přírody, pučící stromy, první květy, mláďata. Umožňuje zapojením všech smyslů rozvíjet poznatky o živé a neživé přírodě a chápat změny kolem sebe, jejich příčiny a souvislosti. Chránit přírodu. Záměrem je přiblížit dětem život v různých ekosystémech (les, louka, prales, poušť...). Prohlubujeme citové pouto k rodině, zejména k matce (Svátek matek). Seznámit se se základními pravidly bezpečnosti v dopravě.

DÍLČÍ CÍLE:

- Prohlubovat poznatky o změnách v přírodě a zprostředkovávat prožitky ve styku s přírodním prostředím (4)
- Seznamovat s jarní přírodou a znaky ročních období (4)
- Seznamovat děti s tradicemi jarních svátků (4)
- Zdokonalovat koordinaci hrubé a jemné motoriky, rozvíjet tělesnou zdatnost a pohybové dovednosti (1)
- Rozvíjet všechny smysly (2)
- Vytvářet a rozvíjet slovní zásobu a obohacovat jazykový projev (2)
- Vnímat estetické a mravní cítění (2)
- Samostatně rozhodovat o sobě a svých činnostech (2)
- Vnímat kulturní dědictví v lidové slovesnosti, literatuře, hudbě a výtvarném umění (4)
- Spoluvytvářet pohodu prostředí (4)
- Rozvíjet tvořivost a fantazii v myšlenkových činnostech (2)
- Hledat a objevovat základní souvislosti okolních jevů (5)
- Prohlubovat spolupráci ve skupině (3)
- Osvojení si poznatků a dovedností v podpoře zdraví (1)
- Rozvoj komunikativních dovedností (2)
- Osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní (2)
- Rozvoj tvořivosti (myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) (2)
- Vytváření pozitivního vztahu k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení (2)
- Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, zlepšovat, ale i poškozovat a ničit (5)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Umět charakterizovat několika znaky probouzející se jarní přírodu a počasí
- Umět zacházet adekvátně s předměty živé a neživé přírody
- Všimnout si kladných a negativních změn ve svém okolí
- Vědět proč je potřeba pečovat o své okolí a že i já mohu pomoci
- Chápat svou existenci jako součást živé a neživé přírody jako celku
- Dovede ovládat svůj pohyb, umět samostatně přelézat, odlézat a prolézat překážky
- Vědět kam patřím, co je moje rodina, umět projevit své city
- Vyjadřovat se prostřednictvím různých hudebních, hudebně pohybových a dramatických činností
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- Chápat základní číselné a matematické pojmy a prakticky je využívat
- Chápat prostorové a časové pojmy

- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Vyjádřit charakteristické znaky jara (popis, vyprávění, pozorování...)
- Seznámení s prvními jarními květinami, samostatná péče o rostliny
- Práce na zahradě
- Kultivovaný přednes, nácvik básní
- Samostatně vystřihovat, vytrhávat, nalepovat
- Vyjádřit barvou své pocity (co se mi líbí, jak to vidím já...)
- Poslech hudby, vytváření představ, rozvoj fantazie
- Každodenní pobyt v přírodě, poznávání přírody
- Připomenutí si velikonočních tradic
- Třídění odpadu
- přímé pozorování přírodních jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (logická, obrazná i pojmová)

LETNÍ PUTOVÁNÍ (květen, červen)

Bližící se konec školního roku nám přináší příležitosti k výletům do blízkého i vzdáleného okolí, probíhající roční období nám nabízí plné využití přírodního prostředí a přírodních materiálů ke hrám a poznávání. Poznáváme své město, vlast a tradice. Seznamujeme se se světem, a odlišnou kulturou, cizokrajnou faunou a flórou.

DÍLČÍ CÍLE:

- Učit děti ovládat svůj pohybový aparát a vést je k pohybovým aktivitám (1)
- Rozvíjet slovní zásobu, řečové a jazykové dovednosti i obohacovat jazykový projev (2)
- Uvědomovat si odlišnosti lidí na zemi (rasová, kulturní, povahová...) (4)
- Umožnit dětem uplatnit své individuální potřeby a práva s ohledem na druhé (2)
- Učit děti znát práva svá i práva jiných dětí ve skupině – umožnit dostatek příležitosti ke komunikaci (4)
- Vytvářet vztah k minulosti i současnosti své země (5)
- Poznávat krásy země, její kulturní památky a tradice (4)
- Seznamování a vytváření pozitivního vztahu k městu a zemi, ve které dítě žije (5)
- Vytvoření povědomí o sounáležitosti se světem (5)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Umět pozorovat dění kolem sebe
- Správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- Vnímání kulturních a uměleckých podnětů
- Vytváření si vztahu k místu, ve kterém žijeme
- Vyprávění prožitého zážitku
- Orientovat se v blízkosti MŠ při vycházkách
- Chovat se přátelsky, nikoho neodsuzovat
- Reagovat na projevy druhých, nebát se přiznat chybu, zastat se slabšího

- Prohlubovat radost z cestování a poznávání při výletech
- Vyjadřovat své představy a prožitky pohybem, slovně i výtvarně
- Mít povědomí o širším společenském a kulturním prostředí

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Vyhledávání informací v knihách a encyklopediích, prohlížení fotografií z cest dětí
- Výlety, vycházky, návštěvy, exkurze
- Seznamování dětí s jinými kontinenty, s podobou planety země
- Vyprávění zážitků na základě zkušeností dětí
- Hry s globusem, mapou, návštěva planetária
- Manipulace, pozorování, experimenty s materiály a surovinami
- Seznamování dětí s různými druhy letních sportů
- Aktivity zaměřené na získávání praktické orientace v městě
- Kognitivní činnosti
- Využívání podnětů, situací a praktických ukázek k seznamování dítěte s elementárními reáliemi o naší republice
- Každodenní pobyt v přírodě, spontánní pohybové aktivity, zdolávání přírodních překážek
- Realizace výletů
- Spolupodílení na zahradní slavnosti – rozloučení s předškoláky
- Podílení se na společném úklidu školní zahrady

9.4. Přílohy

1. ZDRAVÁ ABECEDA

Téma zdravé abecedy (zdravý životní styl) je rozpracováno do pěti oblastí RVP PV. Není zařazeno do pěti bloků, cíle jsou zařazovány průběžně během celého roku a jsou rozpracovány v třídních programech do třídních bloků podle volby učitelek.

ZDRAVÁ VÝŽIVA

DÍLČÍ CÍLE:

- Uvědomit si důležitost jídla v našem životě (1)
- Rozvíjet všechny smysly (1)
- Prohlubovat samostatnost při stolování (1)
- Přijímat společenské normy osobní hygieny (1)
- Orientovat se v názvech potravin (1)
- Neodmítat správnou výživu (1)
- Znat, co mi pomáhá a co mi škodí (1)

VÝSTUPY:

- Mít správný návyk jíst a nepřejídat se
- Orientovat se v chutích a vůni

- Zvládat sebeobsluhu u jídla
- Zvládá samostatně osobní hygienu
- Orientuje se v přípravě jednoduchých pokrmů

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Seznámení se s Pyramidáčkem (části potravinové pyramidy)
- Každodenní pobyt v přírodě
- Hry a činnosti s tématy zdravé výživy
- Činnosti zaměřené na sebeobsluhu u jídla
- Diskuse o výživě
- Diskuse o pomoci mladším a handicapovaným
- Činnosti na procvičování manipulace s potravinami
- Exkurze do obchodů, pekáren, apod.
- Příprava některých pokrmů za dodržování hygienických pravidel (pečivo, zeleninové a ovocné saláty, apod.)
- Rozpoznávat původ potravin
- Tématické vycházky (na pole, do zahradnictví...)

PSYCHOHYGIENA

DÍLČÍ CÍLE:

- Poznávat sebe sama, rozvíjet pozitivní city ve vztahu k sobě (1)
- Získávat relativní citové samostatnosti (1)
- Samostatně uspokojovat tělesné potřeby podle individuální potřeby (1)
- Rozumět okolnímu světu, co vidím, slyším, hmatám, pociťuji (2)
- Postihovat vztah mezi emocemi a podnětem (2)
- Kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad (2)
- Chovat se s empatií a respektem k citovému životu svému a druhých (2)
- Mít a hájit svůj názor (2)
- Vážít si sebe pro to, co umím (2)
- Chápat, že lidé jdou různí a chovají se různě (3)
- Hodnotit své chování a chování druhých (3)
- Spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě (4)
- Být tolerantní a respektovat druhého (3)

VÝSTUPY:

- Dovede pít podle osobní potřeby
- Umět odpočívat, když je unaveno
- Umí se svlékat a oblékat podle pocitu tepla
- Má návyky vhodnou formou požádat o nápoj, jídlo, možnost odpočinku, pohybu
- Má návyky klást otázky, když něco neví a dožadovat se odpovědi
- Všimá si svých pocitů, emocí, nálad – i negativních
- Umí rozlišovat a pojmenovat podle výrazu obličeje, hlasu a způsobu řeči jednotlivé emoční stavy (smutek, strach, radost...)
- Respektuje pravidla soužití
- Nebojí se dát najevo své city

- Nevysmívá se citovým projevům ostatních
- Raduje se s ostatními
- Snaží se utiřit negativní city druhých
- Nebojí se říci svůj názor
- Ví, jaké činnosti se mu daří, je hrdé na výsledky své práce
- Neodmítne kontakt s dítětem z důvodu jeho odlišnosti
- Umí odpustit
- Umí se omluvit
- Všímá si dětí v rodině

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Vyhledávání informací v knihách a encyklopediích podle obrázku, symbolů, značek
- Dramatická cvičení, rozvoj neverbální komunikace
- Komunikace nad tématem v komunitním kruhu
- Pohybové hry s folklorní tematikou
- Činnosti s relaxačními prvky
- Zhlédnutí divadelního představení související s tématy
- Hry a činnosti na vyjadřování pocitů slovem, hrou, pohybem, zpěvem, kresbou...
- Hry na podporu kooperace
- Podílení se na společné činnosti rodičů a dětí
- Pozorování lidí v různých stádiích života
- Přirozená setkávání s různými etniky, národnosti, kulturami

POHYB

DÍLČÍ CÍLE:

- Zajímat se o udržování svého těla ve zdraví (1)
- Uvědomovat si vlastní tělo (1)
- Rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu tělesných funkcí (1)
- Vědět o správném držení těla (1)
- Napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (1)

VÝSTUPY:

- Má fyzickou a psychickou zdatnost – předpoklad zdraví, schopnost vyrovnat se s nároky okolí
- Ovládá správné držení těla, vertikální polohu těla
- Provádí aktivně činnosti podporující zdraví (pohyb, hygiena, výživa)
- Ví, že aktivní pohyb pomáhá zdraví
- Aktivně vyhledává a vyžaduje příležitost k pohybu

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Střídání činností klidových a dynamických
- Možnosti spontánního pohybu ve vhodném prostředí

- Využití prolézaček, náradí a náčiní
- Pohybové činnosti a hry s hudbou, zpěvem, rytmizací
- Pozorování a napodobování dospělého při pohybových činnostech
- Práce s obrázky, s fotografiemi lidského těla
- Činnosti s relaxačními prvky

PÉČE O PROSTŘEDÍ

DÍLČÍ CÍLE:

- Chtít spolupracovat ve skupině a se skupinou (3)
- Vědět, co ostatní v rodině umí, co umí udělat samo, kde potřebuje pomoci (3)
- Pochopení vzájemných vazeb v konkrétním životním celku (ekosystému) (5)
- Mít povědomí o existenci planety Země jako součást vesmíru (5)
- Umět upozorňovat na situace, kdy dochází k poškození blízkého životního prostředí (5)
- Pociťovat sounáležitost s živou a neživou přírodou, lidmi, planetou (5)

VÝSTUPY:

- Umí přijmout úkol
- Vyvíjí snahu o dokončení společného úkolu
- Neprosazuje se na úkor druhého
- Zná význam lesa, vody, zemědělské krajiny pro okolní části přírody nebo blízké lidské sídlo
- Má představu o Zemi jako planetě
- Všimá si kladných i negativních změn ve svém okolí
- Dovede popsat důsledky a rizika lidských činností pro životní prostředí
- Dodržuje pravidla lidského soužití i pravidla chování v přírodě
- Úmyslně nepoškozuje prostředí okolo sebe

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA:

- Společné hry ve třídě i v přírodě
- Námětové hry na domov v různých situacích
- Práce s literárními texty
- Návštěva ekocentra
- Návštěva planetária, hvězdárny
- Sběr, třídění, zpracování materiálů, přírodnin
- Podílení se na společném úklidu školní zahrady

2. NAŠE ZAHRADA

Na základě cílené přípravy a ve spolupráci s rodiči a jejich dětmi se nám podařilo vybudovat vyvýšené pěstební záhony, kompost, hmyzí hotel a trvalkový – bylinkový záhon pro opylovače.

Naším cílem je:

- 1) Využití a údržba již zbudovaných prvků zahrady za účelem výuky přirozeného začlenění člověka do přírodního cyklu a pochopení přírodních zákonitostí
- 2) Rozšíření o další potřebné prvky pro dosažení návaznosti na náš výukový program

SEZNAMOVÁNÍ SE ZAHRADOU A POCHOPENÍ PŘÍRODNÍHO KOLOBĚHU

Dílčí cíle :

- Seznámit se s různými kouty zahrady (5)
- Získat kladný vztah k přírodě a pochopit, že je její součástí (1)
- Neničit rostliny a živočichy (2)
- Znát riziko jedovatých rostlin (5)
- Pochopit důležitost hmyzu pro člověka (5)
- Seznámit se s užitečnými živočichy (3)
- Pochopit důležitost vody (5)

Výstupy :

- Orientace na zahradě
- Neublížovat přírodě a pečovat o ni
- Poznat nejrozšířenější jedovaté rostliny v našem okolí
- Nemít strach z bodavého hmyzu a správně reagovat při setkání s ním
- Znát základní druhy opylovačů a jiného užitečného hmyzu
- Naučit se správně hospodařit s vodou

Vzdělávací nabídka :

- Výroba žížalária a péče o něj
- Výroba domečku pro ježky
- Péče o hmyzí hotel a pozorování jeho obyvatel
- Pokusy s vodou
- Údržba ptačích budek, krmítek a pítek
- Krmení ptáků v zimě
- Jarní úklid zahrady
- Pletí okrasného a bylinkového záhonu

CÍLENÉ BUDOVÁNÍ A UDRŽOVÁNÍ OKRASNÉ A UŽITKOVÉ ZAHRADY

Dílčí cíle :

- Pochopit možnosti efektivního využití bioodpadu (5)
- Poznávat některé plodiny a byliny důležité pro zdraví člověka (5)
- Důležitost opylovačů a jiného užitečného hmyzu pro udržení rovnováhy umělého zahradního ekosystému (5)

- Umět pečovat o pěstební záhon (1)
- Pochopit důležitost semen (5)

Výstupy :

- Znat důležitost kompostu
- Naučit se starat o bylinkový a pěstební záhon
- Péče o hmyzí hotel
- Rozpoznání různých druhů hmyzu
- Umět připravit záhon k osetí (zelené hnojení, kompost)
- Naučit se vhodně zalévat
- Naučit se klíčení a setbu
- Naučit se odplevelovat
- Umět klíčit semena a správně sít

Vzdělávací nabídka :

- Aktivní kompostování bioodpadu ze školní jídelny
- Hrabání listí do kompostu
- Hry na zahradníka
- Rychlení fazolí
- Pohádka „Jak Křemílek a Vochoňka zasadili semínko“
- Pokusy s klíčením („záračné semínko“)